

Salon kaupungin lausunto polttokelpoisen jätteen kuljetusjärjestelmästä

Kaupunginhallitus 03.04.2023 § 115
1163/14.06.00.02/2023

Valmistelija

kaupunkikehitysjohtaja Mika Mannervesi, mika.mannervesi@salo.fi,
02 778 5001

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnassa on vireillä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettavan polttokelpoisen jätteen kuljetusjärjestelmää koskevan päätöksen valmistelu. Päätös koskee Auran, Kaarinan, Liedon, Marttilan, Paimion, kanta-Paraisten, Pöytyän, kanta-Ruskon, Salon, Sauvon ja Turun alueita, joilla polttokelpoiset jätteet kuljetetaan edelleen vuoden 1993 jätelain mukaisessa sopimusperusteisessa jätteenkuljetuksessa.

Lautakunnan on päätettävä siitä, siirrytäänkö polttokelpoisen jätteen kiinteistöittäisessä kuljetuksessa jätelain (646/2011) 36 §:n mukaiseen kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen vai 37 §:n mukaiseen kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Jätehuoltolautakunta pyytää muiden ohella toimialueensa kunnilta lausuntoa asiassa. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 19.4.2023.

Asiaa koskeva kuulutus ja selvitysmateriaalit ovat nähtävillä 10.3.-19.4.2023 Turun kaupungin tietoverkossa osoitteessa <http://www.turku.fi/kuulutukset>. Kuulutuksen lisäksi tietoverkossa ja kaupunginhallituksen oheismateriaalina on kahdeksassa asiaa taustoittavassa tiedostossa yhteensä 288 tulostettua A4-kokoista sivua vastaava määrä tietoa, jonka perusteella voi muodostaa mielipiteen käsiteltävänä olevasta asiasta. Osa materiaalista on laadittu jo asian aikaisempien käsittelyjen yhteydessä vuodesta 2017 alkaen. Kattavan käsityksen asian nykytilanteesta saa viranhaltijatyönä laaditusta selvityksestä "Kunnan vastuulle kuuluva polttokelpoisen jätteen kuljetus Lounais-Suomessa - Arvio jätelain ehtojen täyttymisestä 2023".

Miksi jätteenkuljetusjärjestelmästä pitää päättää?

1.5.2012 voimaan tulleen jätelain (646/2011) 149.4 §:n mukaan kunnissa, joissa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Päätös piti siis tehdä viimeistään 1.5.2013 mennessä.

Lounais-Suomen alueen eri jätehuoltoviranomaiset ovat vuosina 2013–2021 tehneet polttokelpoisen jätteen kuljetuksista yhteensä kuusi kuljetusjärjestelmäpäätöstä. Kaikista jätehuoltoviranomaisten päätöksistä on valitettu ja kaikki päätökset on hallintotuomioistuinten päätöksillä kumottu lainvastaisina. Turun hallinto-oikeus ja Korkein hallinto-oikeus ovat käsitelleet Lounais-Suomen alueen polttokelpoisten jätteiden kuljetusjärjestelmäasiaa yhteensä 11 päätöksessä, joista Salon kaupunkia koskevat päätökset luetellaan jäljempänä.

Kemiönsaaren, Paimion, Salon ja Sauvon (ent. Rouskis Oy:n toiminta-alueen) jätehuoltolautakunta päätti 21.5.2013 kuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä Paimion, Salon ja Sauvon alueilla kuntakohtaisilla kolmella päätöksellä. Turun hallinto-oikeus kumosi valitusten perusteella päätökset ja palautti asiat uudelleen käsiteltäviksi. Turun hallinto-oikeuden päätöksistä valitettiin Korkeimpaan hallinto-

oikeuteen, joka hylkää valitukset 18.2.2016, (Taltionumerot 530, 532 ja 536).

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti 23.5.2017 (§ 31) kuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä kaikkien niiden alueiden osalta, joissa on käytössä vanhan jätelain mukainen sopimusperusteinen jätteenkuljetus. Turun hallinto-oikeus kumosi valitusten perusteella päätöksen ja palautti asian uudelleen käsiteltäväksi (7.11.2018 päätösnumero 18/0336/1). Turun hallinto-oikeuden päätöksestä valitettiin Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka hylkää valitukset 31.12.2020 (taltionumero 6230).

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta päätti 18.3.2021 (§ 11) kuljetuksen järjestämisestä kiinteistön haltijan järjestämänä kaikkien niiden toimialueensa alueiden osalta, joissa on käytössä vanhan jätelain mukainen sopimusperustainen jätteenkuljetus. Turun hallinto-oikeus kumosi valitusten perusteella päätöksen ja palautti asian uudelleen käsiteltäväksi (23.6.2022 päätösnumero H1040/2022). Turun hallinto-oikeuden päätökseen ei haettu valituslupaa Korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Turun hallinto-oikeuden viimeisin päätös on nähtävänä kuulutuksen taustamateriaalina ja esityslistan oheismateriaalina. Viranhaltijatyönä laaditussa selvityksessä on myös Hallinto-oikeuden päätöksen oikeudellisesta arvioinnista yhteenveto.

Jätelain edellyttämä päätös ei siis ole saavuttanut lainvoimaa, vaikka jätelain asettamasta määräajasta on kulunut kohta kymmenen vuotta.

Salon kaupungin aiemmat lausunnot

Kaikissa asian aikaisemmissa päätöksentekovaiheissa on Salon kaupunki antanut lausunnon jätteenkuljetusjärjestelmästä.

Kaupunginvaltuusto on 15.4.2013 § 66 antanut asiasta seuraavan lausunnon silloisen Rouskis Oy:n alueen jätehuoltolautakunnalle:

”Kaupunginvaltuusto edellyttää launnossaan jätehuoltolautakunnalta, että se päättää Salon kaupungissa toteutettavaksi JL 646/2011 37§ mukaisen jätteenkuljetusjärjestelmän.

1. Kaupungissa on tällä hetkellä käytössä sopimusperusteinen jätteenkuljetusjärjestelmä, joka vastaa uuden jätelain mukaista kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta. Kaupungin tämänhetkisen tilanteen huomioon ottaen on kaupungin ja kaupunkilaisten (kunnan) edun mukaista jatkaa edelleen samaa jätekuljetusjärjestelmää.
 2. Kaupungin alueella on tarjolla jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
 3. Käytössä ollut (LIS.) kuljetusjärjestelmämalli on edistänyt jätehuollon yleistä toimivuutta kaupungissa (kunnassa) luoden mm. kilpailua, parempia ja monipuolisempia palveluita, asiakastyytyväisyyttä ja se on kehittänyt samalla myös yrittäjien omaehtoista innovatiivisuutta ja toimintojen kehittämistä lain edellyttämään suuntaan.
 4. Käytössä ollut kuljetusjärjestelmämalli on taannut jätehuollon alueellisen kehittymisen eikä se ole aiheuttanut vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Kunnallinen järjestelmä ei ole osoittanut parempaa toimivuutta niissä kunnissa, joissa se on ollut käytössä. Yritykset ovat noudattaneet annettuja säädöksiä ja määräyksiä.
 5. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetusjärjestelmä antaa kotitalouksille oikeuden valita ja kilpailuttaa kuljetusjärjestelmä tarpeidensa mukaisesti. Järjestelmä takaa yritysten toimivuudelle paremmat ja ennustettavimmat edellytykset, eikä järjestelmä heikennä viranomaisten toimintamahdollisuuksia.
- Sako – ja umpikaivolietteen tyhjennyksen osalta kiinteistöjen haltijat voivat tarvittaessa tehdä sopimuksia kuljetusyrittäjien kanssa.”

Kaupunginhallitus on 24.4.2017 § 168 antanut seuraavan lausunnon Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalle:

”Salon kaupungin aiemmat kannanotot ja tämän asian valmistelun yhteydessä käytössä olevat selvitykset huomioiden Salon kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalle, että kunnan järjestämän (kilpailuttaman) jätteenkuljetuksen ohella myös kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää Salon alueella jätelain 35 ja 37 §:ien mukaiset vaatimukset. Vaikka kunnan kilpailuttaman järjestelmän edut ovat valmistelun mukaisesti varsin painavat, voidaan elinkeinopoliittisia perusteluja alueen kuljetusyriyten toimintaedellytysten varmistamiseksi pitää kunnan kannalta merkittävänä. Koska nykymuotoinen kuljetusjärjestelmä on toiminut kokonaisuutena katsoen kohtuullisen hyvin, ei pitkäaikaisten jätteenkuljetusta koskevien sopimussuhteiden katkaisemiseen ole perusteltua ryhtyä.

Kaupunginhallitus korostaa, että jätteen kuljettamista harjoittavien kuljetusyriyten tulee antaa täydelliset lakiin perustuvat tiedot jätehuoltoviranomaisille ja valvontaviranomaisille. Muutoin ei voida varmistua siitä, että kunnan vastuulla oleva jätteenkuljetus toimii lain vaatimusten mukaisesti.”

Kaupunginhallitus on 18.5.2020 § 193 antanut seuraavan lausunnon Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnalle:

”Salon kaupunginhallitus lausui jätteenkuljetusjärjestelmästä asian edellisen käsittelyn aikana 24.4.2017 (§ 168). Tilanne Salon kaupungissa ei ole jätehuollon osalta muuttunut, joten Salon kaupunki viittaa aiempaan lausuntoonsa ja toteaa, että Salon alueella kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen ohella myös kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus täyttää jätelain 35 ja 37 §:ien mukaiset vaatimukset. Koska nykymuotoinen kuljetusjärjestelmä on toiminut kokonaisuutena katsoen kohtuullisen hyvin, ei järjestelmän muuttamiseen toiseksi ole perusteita.”

Yritysvaikutusten arviointi

Viranhaltijatyönä laaditussa selvityksessä on tarkasteltu useasta eri näkökulmasta kuljetusjärjestelmäpäätöksen vaikutuksia. Selvityksen luvussa 8.3 on tarkasteltu vaikutuksia yksityisten yritysten asemaan.

Vaikutukset nykyisin alueella toimivien jätteenkuljetusyrittäjien asemaan

Jätteenkuljetusyrittäjät ovat vaikutusten arvioinnin mukaan suhtautuneet pääsääntöisesti kielteisesti kunnan järjestämään kuljetukseen ja kunnan keskitettyihin kilpailutuksiin. Ainakin osa kuljettajista kokee, että kunnan kilpailutukset suosivat suuria yrityksiä paikallisten pienyrittäjien kustannuksella. Tämän puolestaan pelätään johtavan kilpailun vähenemiseen, kustannusten nousuun ja työpaikkojen katoamiseen jätteenkuljetusalalta. Kuljettajat arvostavat myös kiinteistön haltijan järjestelmän kuljetuksen joustavuutta ja valinnanvapautta.

Nykyisin alueen sopimusperusteisessa jätteenkuljetuksessa toimivat yritykset ovat hankkineet oman asiakaskuntansa, ja saavuttaneet siten vakiintuneen aseman markkinoilla ja kykenevät siihen turvautuen suunnittelemaan ja kehittämään yrityksensä tulevaisuutta myös pitkällä aikavälillä sekä tarjoamaan markkinoille omaan tahtiinsa myös uusia palveluita. Tällaisissa vakiintuneissa olosuhteissa yritys voi palkata henkilöstöä normaalien suhdannevaihteluiden ja liiketaloudellisten periaatteiden puitteissa, eikä sen tarvitse järjestää toimintaansa kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen edellyttämien kilpailutusten tahtiin ja sen ehdoilla. Näille markkinoilla vakiintuneen aseman saavuttaneille yrityksille

siirtyminen kunnan järjestämään kuljetukseen merkitsisi käytännössä hankitun markkina-aseman menettämistä ja joko pakkoa sopeutua kunnan järjestämän kuljetuksen asettamiin reunaehtoihin taikka lopettaa kunnan vastuulle kuuluva kuljetus.

Osa nykyisin alueella toimivista kuljetusyrityksistä voi kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen seurauksena joutua lopettamaan kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetuksen toimialueella, mikäli eivät osallistu kuljetusten kilpailutuksiin tai menesty niissä. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) selvityksen mukaan kunnan keskitetysti kilpailutettuun kuljetusjärjestelmään siirtyminen on Suomessa johtanut keskimäärin 0,39 yrityksen poistumiseen kuntaa kohden asuinkiinteistöjen jätteenkuljetuksen toimialalta.

Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen haitallisia yritysvaikutuksia kuljetusyritysten toimintaan on pyritty minimoimaan siten, että Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n (LSJH) kuljetusten urakkasopimukset ovat riittävän pitkiä investointien kuolettamiseksi, vaiheistamalla kilpailutuksia siten, että uusia urakkakilpailuja on mahdollisimman usein ja määrittelemällä urakka-alueet riittävän pieniksi siten, että palveluja voivat tarjota myös pienet 1–2 jäteautoa omistavat yritykset. Jätelain muutoksen yhteydessä 2021 myös lain 36 §:ään lisättiin kilpailuttamisen osalta myös kokonaan uusia velvoitteita, joilla pyritään varmistamaan se, että kaiken kokoisilla kuljetusyrityksillä on mahdollisuudet osallistua kilpailutuksiin: ”Kunnan on kiinteistöittäisten jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunnitellessaan tehtävä markkinakartoitus. Tarjouspyynnössä jätteenkuljetuspalvelujen kesto on määriteltävä sekä hankinnat ajoitettava siten, että kaiken kokoisilla yrityksillä on mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Kuljetushankinnat on kilpailutettava osiin jaettuina siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi. Jakamisvelvoitteesta voidaan poiketa vain, jos jakaminen heikentäisi merkittävästi hankinnan kustannustehokkuutta tai muusta vastaavasta, hyvin perustellusta syystä. Poiketen siitä, mitä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 146 §:n 2 momentin 2 kohdassa säädetään, edellä tässä pykälässä tarkoitettu hankinnan jakamatta jättäminen voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella.”

Vaikutukset pienten ja uusien yritysten asemaan

Uusien yrittäjien pääsy markkinoille kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa on erittäin vaikeaa, koska se edellyttää riittävän suuren asiakasmäärän hankkimista yksi kiinteistö kerrallaan logistisesti järkevältä alueelta. Kunnan järjestämässä kuljetuksessa uusi yrittäjä voi sen sijaan saada tarvittavan asiakaskunnan yhdessä kilpailutuksessa ja päästä siten kerralla yritystoiminnan alkuun. Näin on käynyt myös Lounais-Suomen alueella.

Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen vastustajien taholta on esitetty se näkemys, että keskitetty jätteiden kuljetuksen kilpailutus on mahdollistanut markkinoilla toimivien suurten yritysten markkina-aseman vahvistumiseen. Suurten yritysten on väitetty vieneen pienempien yritysten markkinaosuudet alihinnoittamalla palvelun kilpailutuksissa (ns. saalistushinnoittelu). VATT:n selvityksen mukaan Suomessa ei kuitenkaan ole ollut havaittavissa tällaista saalistushinnoittelua, vaan kuljetuspalveluiden hinnat ovat pikemminkin laskeneet entisestään, kun kunnan keskitettyä kilpailuttamista on jatkunut pidempään. Selvityksessä on myös tehty se johtopäätös, että keskitetty kilpailutus ei erityisesti suosi suuria yrityksiä.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirtymisen voidaan osittain arvioida myös parantavan yrittäjien mahdollisuutta keskittyä ydintoimintaansa eli kuljettamiseen LSJH:n järjestäessä niihin liittyvän hallinnon ja mm. velvoitteet viranomaisten suuntaan. Hyötyjinä tässä suhteessa olisivat

todennäköisesti ensisijaisesti pienet yritykset, joilla on suhteellisesti vähemmän, jos ollenkaan, erillistä henkilöstöä ja resursseja näiden ydintoimintojen ulkopuolisiin tehtäviin hoitamiseen.

Jätelain muutoksen vaikutukset kuljetusjärjestelmään

Jätelain uusimman muutoksen (714/2021) mukaisesti tulee koko lautakunnan toimialueella siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen biojätteen osalta viimeistään 19.7.2024 ja pakkausjätteiden osalta viimeistään 1.7.2023. Uuden jäteasetuksen (978/202) 17 ja 18 §:ssä on puolestaan kiristetty olennaisesti bio- ja pakkausjätteiden erilliskeräysvaatimuksia. Kiinteistöittaisen kuljetuksen lisääntymisen haitallisia ympäristövaikutuksia ja jätehuoltokustannusten nousua olisi mahdollista jätelain muutoksen perusteluiden mukaan vähentää kehittämällä ja ottamalla käyttöön lokero- ja korttelikeräysjärjestelmiä, joissa eri jätelajeja voidaan kerätä lokeroihin jaetuilla jäteastioilla tai asuinaluekohtaisilla korttelikeräyspisteillä.

Kun kuljetuksen järjestämisvastuu lainmuutoksen myötä hajaantuu alueilla, joilla polttokelpoisen jätteen kuljetuksen järjestää kiinteistön haltija, estyvät näillä alueilla jäteasetuksen erilliskeräysvelvoitteiden piirissä olevien kiinteistöjen polttokelpoisen jätteen ja erilliskerättävän jätteen monilokerokero- ja korttelikeräykset. Keräysvastuun hajaantuminen estäisi esimerkiksi Turun ja Salon keskustaajamiin mahdollisesti hyvin soveltuvan polttokelpoisen jätteen ja biojätteen keräämisen kaksilokeroastioilla. Toisaalta kiinteistön haltijan järjestämän polttokelpoisen jätteen kuljetuksen alueella velvoiterajan piirissä olevan kiinteistön haltija ei voi myöskään enää hyödyntää lokerokeräysastioita polttokelpoisen jätteen sekä bio- ja pakkausjätteiden yhteiskeräyksessä.

Kuljetuksen järjestämisvastuun hajautumisen ongelma estää myös mahdollisuudet ottaa käyttöön ja kehittää asuinaluekohtaisia korttelikeräysjärjestelmiä, joissa voitaisiin kerätä polttokelpoista jätettä ja erilliskerättäviä jätteitä. LSHJ:n on käytännössä hyvin hankala järjestää korttelikeräystä alueilla, joilla polttokelpoisen jätteen kuljetuksen järjestämisestä vastaa kiinteistön haltija.

Kaiken kaikkiaan eri jätelajien kuljetusvastuun hajautumisesta seuraa se, että LSJH:n järjestämiä kuljetuspalveluita ei ole mahdollista suunnitella ja kehittää alueellisesti yhtenäisin perustein ja uusia keräys- ja kuljetustekniikoita kattavasti hyödyntäen. Alueilla, joilla polttokelpoisen jätteen kuljetus järjestetään kiinteistön haltijan järjestämänä ei myöskään erilliskeräysvelvoitteiden piiriin kuuluvien kiinteistöjen haltijoilla ole enää mahdollisuutta entiseen tapaan hallita oman kiinteistönsä jätehuollon kokonaisuutta ja hyödyntää yksityisten yritysten tarjoamia lokerokeräysjärjestelmiä bio- ja pakkausjätteille.

Viime vuosien kehityksen perusteella voidaan arvioida, että polttokelpoisen jätteen merkitys jätehuollossa pienenee tulevina vuosina selvästi nykyisestä. Polttokelpoisen jätteen kokonaismäärä on ollut viime vuosina laskusuunnassa. Vuonna 2022 kiinteistöiltä kerättiin LSJH:lta saadun tiedon mukaan noin 5 % vähemmän polttokelpoista jätettä kuin vuonna 2021. Tämä kehitys tulee kiihtymään, kun lajittelumahdollisuudet tulevat yhä lähemmäs asukkaita erilliskeräyksen laajentuessa kiinteistöillä jätelakimuutoksen ansiosta. Lisäksi LSJH:n kierrätyspisteitä ollaan uudistamassa ja jokaiselle pisteelle ollaan tuomassa myös kartongin ja muovipakkausten astiat. Vielä kuitenkin polttokelpoisen jätteen kokonaismäärä on selvästi suurempi kuin kierrätettävien jätteiden yhteismäärä.

Kaikki jätteet polttokelpoista jätettä lukuun ottamatta kuljetetaan siirtymäaikojen jälkeen vuonna 2024 kunnan järjestäminä kuljetuksina.

Kiinteistön haltijan järjestämän alueen kunnissa taloyhtiöiden tilanne on melko hankala, koska LSJH huolehtii kiinteistön koko jätehuollosta lukuunottamatta tätä yhtä jätelajia. Kilpailutus- ym. järjestämisvastuu jää isännöitsijöille tai taloyhtiölle polttokelpoisen jätteen osalta, eikä LSJH pysty auttamaan taloyhtiöitä jätehuollon kokonaissuunnittelussa.

Aikaisemmin todetun lisäksi voidaan yksityisten yritysten kannalta todeta, että vaikka biojätteen ja kierrätettävien jätteiden kuljetusten kilpailutus siirtyy jätelain muutoksen kautta LSJH:n järjestämäksi, eivät työt kuljetusyrityksiltä vähene – päinvastoin. Kierrätettävien jätteiden erilliskeräyksen lisääntyessä kiinteistöillä astiatyhjennysten kokonaismäärä nousee selvästi. LSJH:lta saadun tiedon mukaan yhtiön kilpailuttamat urakoitsijat tyhjentävät tällä hetkellä noin puoli miljoonaa jäteastiaa vuodessa ja muutosten jälkeen ensi vuonna noin 2,2 miljoonaa. Toki osa tyhjennyksistä tehdään nytkin suoraan kiinteistönhaltijan tilaamana, mutta voidaan arvioida, että sopimusperusteisen kuljetuksen alueilla läheskään kaikilla kiinteistöillä ei ole tällä hetkellä jätehuoltomääräysten vaatimusten mukaisia jäteastioita. Työsuoritemäärät yrityksillä kasvavat LSJH:n työn ansiosta.

Lopuksi

Keskustelu ja päätöksenteko jätteenkuljetusjärjestelmästä on jatkunut koko nykymuotoisen jätelain voimassaolon ajan. Jätelain muutosten myötä pelisäännöt ja vastuut ovat selkeytyneet ja kierrätys kehittynyt. Parantamisen varaa on edelleen, mutta kehitys on kulkenut oikeaan suuntaan. Yhtenä seurauksen kehityksestä voidaan arvioida olevan polttokelpoisen jätteen kuljetusjärjestelmän merkityksen väheneminen osana koko jätehuollon kokonaisuutta.

Valmistelumateriaalin ja Turun hallinto-oikeuden viimeisimmän jätteenkuljetusjärjestelmäpäätöstä koskevan ratkaisun perusteella voidaan arvioida, että päätösehdotus jätehuoltolautakunnalle tulee olemaan se, että päätöksen kohteena olevissa kunnissa polttokelpoisen jätteen kuljetus toteutetaan kunnan järjestämänä. Olipa pohjaehdotus tai jätehuoltolautakunnan päätös sitten kunnan tai kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä Salon kaupunki edellyttää, että päätös tehdään niin kattavasti perusteltuna, että vuodesta 2012 työn alla ollut kuljetusjärjestelmäpäätös saavuttaisi vihdoin lainvoiman.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa valmistelun mukaisen lausunnon polttokelpoisen jätteen kuljetusjärjestelmästä.
Päätös	Juhani Nummentalo ehdotti Osmo Friberg sekä Antti Olkinuoran kannattaman seuraavaa:

Salon kaupunginvaltuusto on antanut LSJH:lle 15.4.2013, 24.4.2017 ja 18.5.2020 lausunnot, joiden mukaan se haluaa jatkaa jätteenkeräyksen järjestämistä kotitalouksien järjestämänä. Tähän linjaan ei ole syytä tehdä muutosta.

Asiassa tehdyn yritysvaikutusten arvioinnin mukaan kunnan järjestämänä järjestelmästä voi koitua sekä hyötyjä, että haittoja eri kokoluokkien yrityksille. Tämä lienee luonnollista. Ei kuitenkaan voida sivuuttaa jo toteutuneita tilanteita, joissa kilpailutuksen myötä urakka on päätynyt ulkomaiselle jättyhtiöille (Salo), tai ensimmäisessä kilpailutuksessa hintoja polkenut ja konkurssiin mennyt yhtiö aiheutti järjestäjälle jopa puolen miljoonan lisäkustannukset (Ylä-Savo). Tapauksissa pienet yritykset ovat jääneet täysin huomiotta ja paikalliset verotulot saamatta, lisäksi huoltovarmuus on vaarantunut.

Huoltovarmuuden kannalta on tärkeää, että jätehuollon toimijoita on useita ja eri kokoisia. Tämä kävi viimeksi ilmi esimerkiksi AKT:n lakon aikaan, jolloin pienemmät toimijat pystyivät pitämään jätehuoltoa yllä.

Viimeisin jätelain muutos tuo bio- ja pakkausjätteen keräämisen kunnan järjestettäväksi. Biojätettä on lain mukaan kerättävä vähintään 10 000 asukkaan taajamissa ja pakkausjätettä taajamissa sekä vähintään viiden asunnon rivitaloyhtiöissä. Jo biojätteen keräämisen määräysten ulkopuolelle jää siis esimerkiksi suurin osa Salosta, ainoastaan keskustataajaman ylittäessä rajan. Muutoksen vaikutus ei näin ollen ole niin laaja, että sen tulisi vaikuttaa polttokelpoisen jätteen kuljettamisen järjestämiseen. Lisäksi polttokelpoisen jätteen määrä ei tule lähivuosina vähenemään niin rajusti, että se merkittävästi vähentäisi jätteenkuljetuksen tarvetta.

Kunnan järjestäminen ei takaa, etteikö eri jakeita ajaisi eri yhtiöt ja autot, eikä sillä näin ollen ole liikennemäärissä mitattuna merkittävää vaikutusta verrattuna kiinteistön omistajan järjestämään kuljetukseen.

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta on 18.3.2021 tehnyt päätöksen kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän käytöstä nyt käsiteltävänä olevalla alueella (sis. Salon). Tuota lautakunnan tekemää päätöstä ei ole syytä muuttaa. Nykyisen Jätelain mukaan on olemassa kaksi kuljetusjärjestelmävaihtoehtoa: kiinteistön haltijan sekä kunnan järjestämä jätteenkuljetus. Kummatkin näistä ovat yhdenvertaisia ja lakiin perustuvia. Lain vaatimukset täyttävänä jätehuoltalautakunnan tekemää päätöstä tulee siis puolustaa ja samalla ylläpitää huoltovarmuutta sekä tervettä ja toimivaa markkinaa.

Kaupunginhallitus hyväksyi Nummentalon ehdotuksen yksimielisesti.

Tiedoksianto

Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta